

გარანტიის მიმართ მოთხოვნები

შინაარსი

1.	შესავალი	2
2.	საერთო მოთხოვნები საბანკო გარანტიისა და აკრედიტივის მიმართ	2
3.	დეპოზიტი	3
4.	საბანკო გარანტია.....	3
5.	გარანტიის სხვა ფორმები	4
5.1.	სარეზერვო (სტენდბაი) აკრედიტივი (STANDBY lc).....	4
5.2.	ვალდებულების შესრულება მესამე პირის მიერ	5

1. შესავალი

სემეკის 2020 წლის 11 აგვისტოს #46 დადგენილებით დამტკიცებული „ელექტროენერჯის დღით ადრე და დღიური ბაზრების წესებით“ განსაზღვრულია მოთხოვნები გარანტიის მიმართ, რომელიც წარმოადგენს ბირჟაზე მონაწილის მიერ აღებული ვალდებულებების უზრუნველყოფის საშუალებას. დღით ადრე და დღიური ბაზრების წესების 48-ე მუხლით, ბირჟის მონაწილეს გარანტიის წარდგენა შეუძლია:

- ⇒ **დეპოზიტის ფორმით**
- ⇒ **საბანკო გარანტიის ფორმით**
- ⇒ **ბირჟის ოპერატორის მიერ დაშვებული სხვა ფორმით.**

გარანტიის სხვა ფორმები განსაზღვრულია ამ დოკუმენტით, თუმცა მონაწილე უფლებამოსილია სენბის მიმართოს ინიციატივით, გარანტიის მიზნით ახალი ფინანსური პროდუქტის გამოყენებაზე. თუ გარანტიის ახალი ფორმა უზრუნველყოფს ვალდებულების დროულ და სრულ შესრულებას, სენბი ასახავს მას ამ დოკუმენტში და ნებისმიერ მონაწილეს შეეძლება მისი გამოყენება.

2. საერთო მოთხოვნები საბანკო გარანტიისა და აკრედიტივის მიმართ

1. ეს თავი აერთიანებს მოთხოვნებს, რომლებიც საერთოა ფინანსური ინსტიტუტის მიერ გაცემული გარანტიებისათვის - საბანკო გარანტია და სარეზერვო აკრედიტივი.
2. მონაწილის მიერ საბანკო გარანტიისა და სარეზერვო აკრედიტივის წარდგენისას, მის გამცემ ფინანსურ ინსტიტუტს უნდა ჰქონდეს საჯაროდ ხელმისაწვდომი შეფასება, რომელიც:
  - მინიჭებულია ერთ-ერთი შემდეგი საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოს მიერ: Fitch, Standard&Poor's ან Moody's; და
  - საქართველოს რეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტის შემთხვევაში, არ არის ქვეყნის რეიტინგზე ერთი საფეხურით დაბალ საკრედიტო რეიტინგზე ნაკლები, ხოლო არარეზიდენტის შემთხვევაში - ტოლია ან აღემატება „BBB-“ ან „Baa3“ რეიტინგს.

რეიტინგის ამ მოთხოვნასთან შეუსაბამოდ გაუარესების შემთხვევაში, მონაწილეს ახალი გარანტიის წარდგენისთვის აქვს ერთი თვე. ამ ვადის დაუცველობისას, სენბი

უფლებამოსილია გაფრთხილებიდან ერთი სამუშაო დღის შემდეგ გააუქმოს (სავაჭრო ლიმიტის განსაზღვრისას აღარ მიიღოს მხედველობაში) წარდგენილი გარანტია.

3. მონაწილის მიერ გარანტიის წარდგენის, ხოლო სენბის მიერ - გარანტიის განადგობის მოთხოვნისათვის გამოიყენება ელექტრონული დოკუმენტბრუნვა. ელექტრონული დოკუმენტბრუნვა გულისხმობს ინფორმაციის მიმოცვლას „ელექტრონული დოკუმენტისა და ელექტრონული სანდო მომსახურების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად. ინფორმაციის მიმოცვლა ხორციელდება ელექტრონული ფოსტის მეშვეობით. თუ ფინანსურ ინსტიტუტს თავად აქვს დანერგილი ელექტრონული დოკუმენტბრუნვის პლატფორმა, ინფორმაციის მიმოცვლისათვის დასაშვებია ამ პლატფორმის გამოყენება.
4. გარანტია, მოქმედების ვადის ამოწურვამდე **10 (ათი) დღით ადრე, უნდა ჩანაცვლდეს** იმავე ან სხვა ფორმის გარანტიით ან მოქმედს გაუგრძელდეს ვადა (ჩანაცვლების შემთხვევაში სენბი 1 (ერთი) სამუშაო დღის ვადაში აცნობებს გარანტიის გამცემს ძველი გარანტიის ჩანაცვლების შესახებ).
5. გარანტია წარმოდგენილი უნდა იყოს სენბის მიერ განსაზღვრული ფორმის დაცვით (ე.ი. უნდა შეიცავდეს ფორმაში მოცემული ყველა ინფორმაციას). ფორმის დაუცველად წარმოდგენილი გარანტია სენბის მიერ არ მიიღება.

3. დეპოზიტი

მონაწილის მიერ წარდგენილი დეპოზიტი გულისხმობს სენბის საბანკო ანგარიშზე თანხის განთავსებას, რომლის განკარგვა შესაძლებელია მხოლოდ სენბის ინიციატივით (*ბაზრის წესები, მუხლი 48, პუნქტი 3*).

4. საბანკო გარანტია

ბირჟის მონაწილის მიერ წარდგენილი საბანკო გარანტია (*ბაზრის წესები, მუხლი 48, პუნქტი 4*):

- ⇒ გაცემული უნდა იყოს **უფლებამოსილი პირის** მიერ;
- ⇒ საბანკო გარანტიის მიმღები (**ბენეფიციარი**) უნდა იყოს **სენბი**;
- ⇒ საბანკო გარანტია უნდა იყოს **გამოუთხოვადი**, რათა, ბირჟის მონაწილის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, უზრუნველყოფილი იყოს საბანკო გარანტიაში განსაზღვრული თანხის გადახდა, სენბის მოთხოვნისთანავე.

ბირჟის ოპერატორი უფლებამოსილია საბანკო გარანტიის მიმართ განსაზღვროს დამატებითი მოთხოვნები, რომლებიც უზრუნველყოფს გარანტიის ლიკვიდურობას (ბაზრის წესები, მუხლი 48, პუნქტი 5). **დამატებითი მოთხოვნები** საბანკო გარანტიის მიმართ:

- ⇒ გარანტმა უნდა იკისროს ვალდებულება, გადაუხადოს სენბის გარანტიაში მითითებული თანხა სენბის მოთხოვნისა და ბირჟის მონაწილის (პრინციპალის) მიერ ბირჟაზე შესყიდული ელექტროენერჯის გადასახდელ ღირებულებაზე, სენბის მხრიდან მოთხოვნის მიღებიდან **3 (სამი) სამუშაო დღის ვადაში**;
- ⇒ ხელშეკრულება არ უნდა ითვალისწინებს სენბის მიმართ სხვა მოთხოვნას (გარდა ინვოისის წარდგენისა), რომლის დაკმაყოფილებაც წინ უნდა უძღოდეს გარანტის მიერ ვალდებულების შესრულებას. ინვოისი წარმოადგენს ბაზრის წესების შესაბამისად სენბის სავაჭრო პლატფორმაზე გენერირებულ დოკუმენტს (ბაზრის წესები, მუხლი 45) ან სენბის მიერ პირგასამტეხლოზე ან მისი მომსახურების საფასურზე გამოწერილ დოკუმენტს;
- ⇒ საბანკო გარანტიის ფარგლებში **დამკვეთი** უნდა იყოს **თანხის გადახდა ნაწილ-ნაწილ**;
- ⇒ ვინაიდან საბანკო გარანტიის განაღდების მოსალოდნელი მაქსიმალური ვადაა 3 სამუშაო დღე, ბირჟაზე სავაჭრო ლიმიტის განსაზღვრის მიზნით გაითვალისწინება წარმოდგენილი საბანკო გარანტიის მხოლოდ ნაწილი, რომელიც გამოითვლება შემდეგი ფორმულით: **საბანკო გარანტიის ოდენობა / (1+3*0.005)**.

5. გარანტიის სხვა ფორმები

ბირჟის ოპერატორმა გარანტიის სხვა ფორმით წარდგენის შესაძლებლობის შესახებ ამომწურავი ინფორმაცია უნდა გამოაქვეყნოს მის ვებგვერდზე (ბაზრის წესები, მუხლი 48, პუნქტი 8).

5.1. სარეზერვო (სთენდბაი) აკრედიტივი (STANDBY LC)

სარეზერვო აკრედიტივი რეგულირდება დოკუმენტური აკრედიტივების (UCP latest version) უნიფიცირებული წესებით¹.

სარეზერვო აკრედიტივი უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ სავალდებულო პირობებს:

---

¹ საერთაშორისო სავაჭრო პალატის პუბლიკაცია, 2007 წლის რედაქცია.

- ⇒ ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს ფინანსური ინსტიტუტის გამოუთხოვადი ვალდებულება, გადაუხადოს ბენეფიციარს აკრედიტივის თანხა, ბენეფიციარის მხრიდან შესაბამისი მოთხოვნის წარმოდგენის შემთხვევაში;
- ⇒ სარეზერვო აკრედიტივის მიმღები (**ბენეფიციარი**) უნდა იყოს **სენბი**;
- ⇒ სარეზერვო აკრედიტივი უნდა იყოს **გამოუთხოვადი**, რათა, ბირჟის მონაწილის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში, უზრუნველყოფილი იყოს სარეზერვო აკრედიტივში განსაზღვრული თანხის გადახდა, სენბის მოთხოვნისთანავე;
- ⇒ აკრედიტივის გამხსნელმა უნდა იკისროს ვალდებულება, გადაუხადოს სენბის აკრედიტივის თანხა, ფულადი თანხის გადახდის შესახებ მოთხოვნისა და ბირჟის მონაწილის/პრინციპალის მიერ ბირჟაზე შესყიდული ელექტროენერჯის გადასახდელ ღირებულებაზე **გადაუხდელი** ინვოისის მიღებიდან **1 (ერთი) სამუშაო დღის ვადაში**²;
- ⇒ ხელშეკრულება **არ უნდა ითვალისწინებს სენბის მიმართ სხვა მოთხოვნას** (გარდა ინვოისის წარდგენისა), რომლის დაკმაყოფილებაც წინ უნდა უძღოდეს აკრედიტივის გამხსნელის მიერ ვალდებულების შესრულებას. ინვოისი წარმოადგენს ბაზრის წესების შესაბამისად სენბის სავაჭრო პლატფორმაზე გენერირებულ დოკუმენტს (*ბაზრის წესები, მუხლი 45*);
- ⇒ ხელშეკრულებით არ უნდა იყოს გათვალისწინებული რომელიმე მხარის ისეთი უფლება ან ვალდებულება, რომელიც საფრთხეს უქმნის ბირჟის მონაწილის მიერ ბირჟაზე აღებული ვალდებულების შესრულებას;
- ⇒ სარეზერვო აკრედიტივის ფარგლებში **დამკვეთი** უნდა იყოს **თანხის გადახდა ნაწილ-ნაწილ**.

5.2. ვალდებულების შესრულება მესამე პირის მიერ

ბირჟის მონაწილის მიერ გარანტიის ფორმად შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას ბაზრის სხვა მონაწილესთან (*ბირჟის კრედიტორი*) წერილობითი შეთანხმება. შეთანხმება უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ პირობებს:

- ⇒ ხელშეკრულების საგანს წარმოადგენს ვალდებულების შესრულება მესამე პირის - ბირჟის კრედიტორის მიერ, რაც გულისხმობს ამ პირის თანხმობას ბირჟაზე მისი მოთხოვნის შემცირებაზე/გაუქმებაზე, გარანტიის წარმდგენი მონაწილის

² იმ შემთხვევაში, თუ ინვოისით გათვალისწინებული თანხის ნაწილი დაფარულია პრინციპალის მიერ, ინვოისის ასლს თან უნდა ახლდეს ბენეფიციარის წერილობითი განცხადება, რომელშიც მითითებული იქნება წინამდებარე აკრედიტივის ნომერი და პრინციპალის მიერ გადაუხდელი თანხის ოდენობა.

სასარგებლოდ, ამ უკანასკნელის მიერ დებიტორული დავალიანების გადაუხდელობის შემთხვევაში;

- ⇒ თუ წერილობით თანხმობაში სხვაგვარად არ იქნა მითითებული, ბირჟის მონაწილის **სავაჭრო ლიმიტი განისაზღვრება ბირჟის კრედიტორის** მიმართ არსებული კრედიტორის მოთხოვნის სრული ოდენობით;
- ⇒ ბირჟის მონაწილის მიერ ბირჟის მიმართ არსებული ვალდებულების განსაზღვრულ ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში, სენბი ბირჟის მონაწილის **ვალდებულებას სრულად დაფარავს ბირჟის კრედიტორისათვის ასანაზღაურებელი თანხიდან**, რის თაობაზეც დაუყოვნებლივ აცნობებს ბირჟის მონაწილეს და *ბირჟის კრედიტორს*;
- ⇒ ბირჟის კრედიტორის სავაჭრო ლიმიტის გაანგარიშებისას, მხედველობაში აღარ მიიღება კრედიტორული დავალიანება, რომელიც უკვე გამოყენებულია გარანტიის სახით სხვა მონაწილის მიერ;
- ⇒ იმ შემთხვევაში, თუ სენბის კრედიტორის მოთხოვნა არის ამ პუნქტში მითითებულ ოდენობაზე ნაკლები, სენბის დებიტორის სავაჭრო ლიმიტის დადგენა მოხდება კრედიტორული მოთხოვნის შესაბამისად.